

Επιτροπές αγώνα, συντονισμοί, συνελεύσεις αγώνα, οι μορφές οργάνωσης των αγωνιζόμενων, κινητήρια δύναμη των αγώνων ανατροπής, βασικά συστατικά ενός κινήματος εργατικής χειραφέτησης.

Το παράδειγμα του εκπαιδευτικού κινήματος

Εισηγητική ομιλία της Ντίνας Ρέππα, [οργάνωση εκπαιδευτικών Οργ. Αττικής Κ.Α.] στην εκδήλωση για την **Εργατική Συνδιάσκεψη που οργάνωσε η Κομμουνιστική Απελευθέρωση στις 2 Οκτωβρίου 2026 στην Πάντειο με θέμα:**

Από τις εμπειρίες του χθες, στους αγώνες του σήμερα και του αύριο:

Για ένα κίνημα εργατικής χειραφέτησης.

«Το χάος θα έρθει από κάτω...

Μιλούν οι από πάνω: Εμείς είμαστε αυτοί που κάνουν κουμάντο. Είμαστε ισχυρότεροι, παρόλο που είμαστε λιγότεροι. Δεν μας νοιάζει τι λες – ακούς – σκέφτεσαι – κάνεις, αρκεί να μη μιλάς, να μην ακούς, να μην κινείσαι.

Μπορούμε να επιβάλουμε, να χρησιμοποιήσουμε, να συλλαμβάνουμε, να φυλακίζουμε... Γιατί; Γιατί μπορούμε. Κι όμως, φοβόμαστε μήπως όλο αυτό πάρει

τη μορφή οργανωμένης, ανατρεπτικής οργής, που δεν εξαγοράζεται. Γιατί το χάος που επιβάλλουμε το ελέγχουμε, το διευθετούμε, το δίνουμε σε δόσεις, το τροφοδοτούμε. Αλλά, το χάος που έρχεται από τους από κάτω... Α, αυτοί... ούτε που καταλαβαίνουμε τι λένε, ποιοι είναι, πόσο κοστίζουν. Κι ύστερα, είναι τόσο αυθάδεις ώστε να μη θέλουν πια να ζητιανεύουν, να περιμένουν, να ζητούν, να ικετεύουν, αλλά να ασκήσουν την ελευθερία τους. Πού ξανακούστηκε τέτοια ξεδιαντροπιά! Αυτός είναι ο αληθινός κίνδυνος. Άνθρωποι που κοιτάζουν στην άλλη πλευρά, που βγαίνουν από το καλούπι, το σπάνε ή το αγνοούν. Ξέρεις τι μας έχει ωφελήσει πολύ; Αυτός ο μύθος της ενότητας πάση θυσία. Να τα βρίσκεις μόνο με τον αρχηγό, τον διευθυντή, τον ηγέτη ή όπως κι αν τον λένε. Είναι πιο εύκολο να ελέγχουμε, να διευθύνουμε, να συγκρατούμε έν@ν παρά πολλούς. Αντίθετα, αυτό που αποτελεί κίνδυνο, πραγματικό χάος, είναι όταν ο καθένας γίνεται συλλογικότητα, ομάδα, μπάντα, φυλή, οργάνωση και μαθαίνει να λέει «όχι» και «ναι» και όλοι αυτοί συμφωνούν μεταξύ τους. Γιατί το «όχι» στοχεύει σε εμάς που κάνουμε κουμάντο. Όσο για το «ναι»... αυτό κι αν είναι συμφορά...»

Κομαντάντε Μάρκος, Ζαπατίστας

Δεν θυμάμαι στην πολύχρονη εργασιακή και πολιτική μου ζωή κανέναν πραγματικό ανατρεπτικό αγώνα, που να δοκίμασε να σπάσει τα όρια και να διεκδικήσει νίκες χωρίς να βασιστεί στην οργάνωση των «από κάτω», χωρίς επιτροπές αγώνα, μαζικές Γενικές συνελεύσεις, απεργιακές επιτροπές, συντονιστικά, κέντρα αγώνα, συντονισμούς σωματείων. Όσοι αγώνες άφησαν αποτύπωμα στην ιστορική μνήμη ήταν αυτοί που ξεπέρασαν, συγκρούστηκαν, ασέληγαν πάνω στα ιερά και τα όσια του παραδοσιακού συνδικαλισμού είτε του κυβερνητικού κρατικού εργοδοτικού είτε του γραφειοκρατικού, ρεφορμιστικού και κομματικού.

Ειδικά η εκπαίδευση τα έχει σχεδόν στο DNA της. Οι μεγάλες απεργίες διάρκειας των καθηγητών από τη δεκαετία του '80 και μετά με κορυφαία την απεργία των 8 εβδομάδων το 1997 με τις απεργιακές επιτροπές και την κεντρική απεργιακή επιτροπή, τα εξεταστικά του '98 με τη μεγαλειώδη ανοιχτή συνέλευση του ΜΑΧ αγωνιστών/στριών, εκπαιδευτικών σωματείων, του συλλόγου αδιορίστων εκπαιδευτικών και δεκάδων επιτροπών αγώνα από τα σωματεία, με μια ανοιχτή συντονιστική επιτροπή που συνεδρίαζε κάθε βράδυ, η μεγάλη, 6 εβδομάδων απεργία των δασκάλων το 2006 με τις απεργιακές επιτροπές και τα συντονιστικά τους, ο αγώνας των ωρομισθίων το 2009 με το συντονιστικό ωρομισθίων, η πάλη ενάντια στη διαθεσιμότητα το 2013, η μεγάλη μάχη των αναπληρωτών/τριών ενάντια στο

προσontonολόγιο το 2019 με το συντονιστικό αναπληρωτών/τριών σε κεντρικό ηγεμονικό ρόλο, την κατάληψη της Πρυτανείας και τις ανοιχτές, αποφασιστικού χαρακτήρα, συνελεύσεις σε αυτή, ο αγώνας ενάντια στην αξιολόγηση με τον συντονισμό σωματείων ως βασικό εργαλείο. Αξίζει να υπογραμμίσουμε, ότι αυτές οι μορφές οργάνωσης των αγώνων και σε ορισμένες περιπτώσεις των σωματείων/συλλόγων κλπ., ενυπάρχουν σε όλους τους αγώνες που έχουν σχέση με την εκπαίδευση, συναντιόνται στο φοιτητικό κίνημα σε όλες τις μεγάλες στιγμές του, στο μαθητικό επίσης, ειδικά σε περιόδους γενικευμένων καταλήψεων με κέντρο αναδιαρθρώσεις αλλά και στους ΟΤΑ με τις καταλήψεις στις χωματερές στο παρελθόν. Να ξεχωρίσουμε ότι σε όλους τους αγώνες των ελαστικά εργαζόμενων είτε αυτοί είναι εκπαιδευτικοί είτε συμβασιούχοι ολιγομηνίτες στο τοπικό κράτος είτε σε άλλες δομές του κράτους, η δημιουργία συντονιστικών είναι κανόνας.

Η εμπειρία είναι εξαιρετικά πλούσια. Ας δούμε ορισμένα από τα κεντρικά επίδικα που αφορούν το κίνημα Εργατικής Χειραφέτησης και την ταξική ανασυγκρότηση.

1. Κέντρο/κέντρα αγώνα, σταθεροί συντονισμοί σωματείων ή περιστασιακές συσκέψεις σωματείων, πίεσης της συνδικαλιστικής γραφειοκρατίας;

Στην σύγχρονη εποχή του ολοκληρωτικού καπιταλισμού οι τομές που προωθούν είναι στρατηγικές επιλογές του κεφαλαίου, δεν είναι απλώς α ή β μέτρα χειροτέρευσης της ζωής της εργατικής τάξης. Γι' αυτό και ο αντίπαλος εμφανίζεται πολύ σκληρός κι αδιάλλακτος πολλές φορές, δεν παραχωρεί εύκολα. Η θωράκιση του αστικού κράτους και των μηχανισμών καταστολής, η εργοδοτική τρομοκρατία, η συρρίκνωση της αστικής δημοκρατίας όπως τη γνωρίσαμε, με περιορισμό των δημοκρατικών και συνδικαλιστικών ελευθεριών, η αυστηροποίηση του νομοθετικού πλαισίου, δεν αποτελούν μια ιδιαιτερότητα της κυβέρνησης Μητσοτάκη ή της γραμμής Τράμπ, αλλά αποτελούν τον ολοκληρωτικό μετασχηματισμό του κράτους σε συνθήκες κοινοβουλευτισμού. Ο αυταρχισμός που συναντάμε στην εκπαίδευση με τα χιλιάδες πειθαρχικά απεργών, με διώξεις πρωτοφανούς οξύτητας και περιεχομένου που δεν το χωράει ο νους, -διώξεις, ακόμα και μηνύσεις, εκπαιδευτικών, γιατί κατήγγειλαν ελλείψεις προσωπικού, γιατί δημοσιοποίησαν τη δίωξή τους, γιατί εκδώσανε μια ανακοίνωση καταγγελία απέναντι σε μια αυθαιρεσία ως ΔΣ, για μια ανακοίνωση της παράταξης, για μια κινητοποίηση που συμμετείχαν, με το υπουργείο παιδείας να πηγαίνει στα δικαστήρια πάνω από 15 φορές τα τελευταία 5 χρόνια, για να βγάλει παράνομες όλες τις απεργίες, ακόμα και τις 3ωρες στάσεις εργασίας για τις εξετάσεις PISA. Έφτασαν να αλλάξουν το πειθαρχικό και να συμπεριλάβουν την απόλυση ως πιθανή ποινή για τις απείθαρχες και τους απείθαρχους που απεργούν ενάντια στην αξιολόγηση. Όλα αυτά δεν αποτελούν παράνοια ούτε της κυβέρνησης ούτε της διοίκησης. Δεν είναι ούτε τρελοί ούτε τα γνωστά φασισταριά της

δεξιάς. Είναι η σκλήρυνση της γραμμής του συστήματος απέναντι σε έναν αγώνα που συνεχίζεται ανυποχώρητος κι επίμονος απέναντι σε στρατηγικού χαρακτήρα αναδιάρθρωση, όπως η αξιολόγηση.

Είναι το λιγότερο αφέλεια και πολιτική μυωπία όσες και όσοι και ειδικά πολιτικές δυνάμεις δεν προβλέπουν ότι τέτοια κινήματα αργά ή γρήγορα θα βρεθούν αντιμέτωπα με τον αυταρχικό παροξυσμό της καπιταλιστικής σκύλας κι ότι απέναντι σε μια τέτοιου εύρους αυταρχική όξυνση, δεν υπάρχει ούτε μια στο εκατομμύριο περίπτωση να ηγηθούν οι δυνάμεις του κυβερνητικού κι εργοδοτικού συνδικαλισμού! Στην πρώτη αυταρχική στροφή όχι απλώς τα μαζεύουν αλλά τα ξεπουλούν κυριολεκτικά, χωρίς καμία ντροπή. Αυτός είναι άλλωστε ο ρόλος τους. Αυτό ακριβώς συνέβη με τη ΔΟΕ και την ΟΛΜΕ στην εκπαίδευση, αυτό ακριβώς συμβαίνει σε κάθε αγώνα που επιμένει ανατρεπτικά και δεν «τα μαζεύει» απέναντι στην επιθετικότητα κράτους και κεφαλαίου.

Η επιμονή της Κομμουνιστικής Απελευθέρωσης στο ανεξάρτητο κέντρο αγώνα, είτε σε επιμέρους κλάδους, πολύ δε περισσότερο για το σύνολο του εργατικού κινήματος, δεν αφορά μια ιδεολογική κομματική εμμονή. Δεν είναι αυτοϊκανοποίηση προκατασκευασμένων σχημάτων. Είναι η απλή πραγματικότητα που την καταλαβαίνει ακόμα και εμπειρικά κάθε εργαζόμενος/η. Έχει ηγηθεί του παραμικρού σοβαρού αγώνα απέναντι σε οποιαδήποτε αναδιάρθρωση η ΓΣΕΕ ή η ΑΔΕΔΥ; Όποια μεγάλη τομή κι αν σκεφτούμε τα τελευταία χρόνια, από το 13ωρο, τον νόμο Χατζηδάκη, το νέο πειθαρχικό, τη συνταγματική αναθεώρηση... Ο εργοδοτικός συνδικαλισμός εκτός από φορέας ενσωμάτωσης της τάξης είναι και φορέας ανάσχεσης των όποιων αγωνιστικών διαθέσεων εκφράζονται σε κρίσιμες καμπές. Απόδειξη σε αυτό η εποχή των μνημονίων, όπου ενώ έχουμε πολλές και συχνές απεργίες, δεν έχουμε πολιτική κλιμάκωση και οι διαθέσεις των εκατοντάδων χιλιάδων απεργών είναι πάντα πιο μπροστά από τις ηγεσίες των συνδικάτων, τα οποία όλα τα μνημονιακά χρόνια αποτελούν τροχοπέδη.

Το κέντρο αγώνα στα μεγάλα κινηματικά γεγονότα στην εκπαίδευση έπαιξε πάντα σπουδαίο ρόλο. Το 2019, η κατάληψη της Πρυτανείας δεν έγινε τυχαία. Η ριζοσπαστική ανατρεπτική κι αντικαπιταλιστική πτέρυγα, με πρωταγωνιστικό ρόλο και η οργάνωσή μας, επέλεξε ένα κέντρο όπου θα συσπείρωνε τα πιο ανατρεπτικά στοιχεία του κινήματος, ανατρεπτικά στο πολιτικό περιεχόμενο του αγώνα, στις μορφές πάλης, στη μορφή οργάνωσης. Έτσι έγινε η κατάληψη της Πρυτανείας. Εκεί πραγματοποιήθηκαν όλες οι συνελεύσεις, συσπειρώθηκαν με σχετικά ισότιμο ρόλο σωματεία, Γενικές Συνελεύσεις, επιτροπές αγώνα, ταξικές (και όχι κομματικές) μειοψηφίες σωματείων, φοιτητικοί σύλλογοι, αγωνιστές κι αγωνίστριες. Με ηγεμονικό ρόλο το συντονιστικό των αναπληρωτών, που ήταν η μορφή συλλογικής

οργάνωσης των ελαστικά εργαζόμενων που κατέκτησαν και έπαιξαν τον κυρίαρχο ρόλο. Έγινε κέντρο πανελλαδικής συσπείρωσης, ξεπέρασε τη ΔΟΕ και την ΟΛΜΕ που έβαλαν μια απεργία για τα μάτια του κόσμου, τις υποχρέωσαν σε απεργιακή κλιμάκωση με το πιστόλι στον κρόταφο, έφυγαν από τα σωματεία και ξαναγύρισαν εκεί, δυναμωμένος ο κόσμος του αγώνα να παίξει ρόλο σε αυτά, να προσπεράσει ηγεσίες. Αυτό το μπλοκ όξυνε την αντιπαράθεση με την κυβέρνηση, συγκρούστηκε στον δρόμο.

Τίποτα από όλα αυτά δε θα είχε γίνει αν δεν είχαμε επιλέξει να φτιάξουμε κέντρο αγώνα με πρωταγωνιστικό ρόλο των ίδιων των υποκειμένων αυτής της μάχης. Και τίποτα από όλα αυτά δε θα είχε γίνει αν η γραμμή ήταν «παρακάλια και χαϊδέματα» στις ηγεσίες ΔΟΕ ΟΛΜΕ. Η κατειλημμένη Πρυτανεία πίεσε κι υποχρέωσε ως ένα βαθμό τα συνδικάτα αλλά κυρίως άνοιξε δρόμο και τον περπάτησε. Ίσως μια από τις συγκλονιστικότερες στιγμές αυτού του αγώνα ήταν όταν το τεράστιο πανό του συντονιστικού αναπληρωτών/τριών με χιλιάδες κόσμου από πίσω, που έγραφε «Υπάκουοι Αναπληρωτές Δούλοι Τέλος», προσπέρασε με τσαμπουκά το ασθενικό και μίζερο πανό των γραφειοκρατών και ηγήθηκε μιας μεγαλειώδους πορείας στο Σύνταγμα.

Την ώρα που ο μάχιμος κόσμος συγκεντρωνόταν στην κατειλημμένη Πρυτανεία, το ΠΑΜΕ στην εκπαίδευση κάλεσε σύσκεψη σωματείων σε ένα ξενοδοχείο στο Σύνταγμα. Την κάλεσε για να προλάβει να μη χάσει τον έλεγχο, να δημιουργήσει ταλαντεύσεις στο στρατόπεδο της κατάληψης-μήπως να πάμε εκεί στο όνομα της ενότητας και της συσπείρωσης δυνάμεων. Ευτυχώς, δεν πήγαμε. Επικράτησε η πολιτική επιλογή της ενίσχυσης της οργάνωσης των από κάτω και της αυτοτελούς δράσης τους. Από τη μια τα εκλεγμένα ελεγχόμενα ΔΣ και από την άλλη η φλόγα της αντίστασης. Γιατί το ΠΑΜΕ ήθελε μετρημένα πράγματα. Και τα ΔΣ του το εξασφάλιζαν. Απόλυτες εκλογικές πλειοψηφίες, προαποφασισμένα Δελτία Τύπου και κινητοποιήσεις που έχουν εγκριθεί από το ΠΓ. Κυρίως όμως, κινητοποιήσεις που δε θα πάρουν ρίσκα, κινητοποιήσεις εξαγωγής πολιτικών συμπερασμάτων για να κατατεθούν στις επόμενες κάλπες, κινητοποιήσεις που έχουν προκαθορισμένη την ημερομηνία λήξης. Κάνουμε λάθος, όμως, αν σε αυτή τη γραμμή υπογραμμίζουμε κυρίως ότι είναι κομματική. Αυτό που επιδιώκει να εκπροσωπήσει το ΠΑΜΕ είναι το όριο στους αγώνες. Αγώνες «χαμηλής πτήσης» όπως λέμε συχνά, με τη δικαιολογία ότι τόσο αντέχει ο πολιτικός συσχετισμός. Το όριο της αστικής νομιμότητας, το όριο της σταθερότητας, το όριο των αντοχών. Όπως και στα πολιτικά ζητήματα το ΚΚΕ και το ΠΑΜΕ βλέπει με όριο την ανάπτυξη της ταξικής πάλης. Κάνει αριθμητική εκτίμηση του συσχετισμού, δεν επενδύει στην εξέλιξη της ταξικής πάλης, γι' αυτό και δεν συχνοτίζεται με τα πιο ριζοσπαστικά κομμάτια των αγωνιζόμενων αλλά με τον μέσο όρων των αγωνιστικών διαθέσεων, αρκετές φορές και κάτω από το μέσο όρο. Γι' αυτό επενδύει στα ΔΣ και όχι στις επιτροπές αγώνα. Όχι γιατί τα ΔΣ είναι δημοκρατικά

εκλεγμένα όργανα, αλλά γιατί είναι ελεγχόμενα, ενώ στις επιτροπές αγώνα τα υποκείμενα των αγώνων μπορούν εν δυνάμει να γίνουν πιο αυθάδικα -όπως αυθάδικη οφείλει να γίνεται η τάξη αν θέλει να κερδίζει-, πιο ατίθασα, χωρίς να μετρούν με τη μεζούρα των πολιτικών εκτιμήσεων αλλά με τον δυναμισμό και την αυτοπεποίθηση της πιο χειραφετητικής τάσης εντός τους. Γιατί στα ΔΣ κυριαρχούν οι συνετές πολιτικές δυνάμεις (ο εργοδοτικός συνδικαλισμός) που στις κρίσιμες στιγμές ξέρει τον ρόλο του και τι πρέπει να κάνει για να κλείσει κάθε αγώνα, να απογοητεύσει.

Το παράδειγμα της Πρυτανείας, όπως και των εξεταστικών του '98, δυο πολύ μεγάλων αγώνων, ήταν ότι με συνείδηση του ρόλου του εργοδοτικού συνδικαλισμού των ομοσπονδιών και του γραφειοκρατικού ρεφορμισμού του ΠΑΜΕ, επιλέξαμε μαζί με άλλα κομμάτια της αντικαπιταλιστικής, ριζοσπαστικής και κομμουνιστικής αριστεράς και της αυτονομίας να εκπροσωπήσουμε την αυτοτελή δράση. Εν ολίγοις, όχι να είμαστε ένα χώρος πίεσης των ομοσπονδιών -αυτό γίνεται αντικειμενικά όταν δρας ανταγωνιστικά, υποχρεώνεις ακόμα και τον εργοδοτικό συνδικαλισμό να μετατοπιστεί ως ένα βαθμό για να μην αποκοπεί εντελώς από την κίνηση των μαζών-. Το βασικό ήταν ότι εκπροσωπήσαμε την πολιτική γραμμή της αυτοτελούς δράσης. Η κατάληψη της Πρυτανείας και οι συνελεύσεις της συζητούσαν, αποφάσιζαν, οργάνωναν, δρούσαν. Τα εξεταστικά δεν τα έκανε η ΔΟΕ. Ούτε καν ήταν εκεί. Μια 24ωρη έβγαλε και τη σηκώσαμε στα χέρια και την κάναμε κίνημα σύγκρουσης κι ανατροπής. Αυτό το συντονιστικό κέντρο πρωτοστάτησε με γραμμή περιεχόμενο και δράσεις πολύ πριν τα εξεταστικά. Δεν περίμενε να πείσει ούτε να πιέσει τους γραφειοκράτες. Ότι τους αποσπούσαμε καλό ήταν. Αλλά δεν τους περιμέναμε για να δράσουμε. Αυτή είναι η ειδοποιός διαφορά του κέντρου αγώνα.

Τίποτα από όλα αυτά δε θα είχε πραγματοποιηθεί σε μια μορφή πίεσης των Ομοσπονδιών. Οι δυνάμεις του εργοδοτικού συνδικαλισμού δεν πιέζονται, έχουν όριο, πολιτικές και ιδεολογικές δεσμεύσεις με τα κόμματά τους και το κεφάλαιο. Ο Παναγόπουλος ξέρει τον ρόλο του, δεν πιέζεται. Και οι παρατάξεις του κυβερνητικού συνδικαλισμού (ΝΔ/ΠΑΣΟΚ/ΣΥΡΙΖΑ-ΕΛΑΣ) που έχουν και την πλειοψηφία σε ΔΟΕ ΟΛΜΕ (6 στους 11) ξέρουν. Την κρίσιμη ώρα ο ρόλος τους είναι προδοτικός. Κι η δική μας δουλειά είναι να μην το επιτρέψουμε. Οι μάζες αν θέλουν να νικήσουν οφείλουν να ασελήσουν, να περάσουν πάνω τους οδοστρωτήρας.

Τα αντικαπιταλιστικά ρεύματα οφείλουν να τοποθετηθούν με σαφήνεια. Και να υπηρετήσουν γραμμή που να προετοιμάζει για εκείνη την ώρα, γραμμή χειραφέτησης. Γιατί αν τροφοδοτείς τις συγκεντρώσεις της ΓΣΕΕ και της ΑΔΕΔΥ, όπως κάνει το ΣΕΚ, το ΜΛ ΚΚΕ, δυνάμεις εντός των Παρεμβάσεων, η Λαϊκή Ενότητα και η ΑΡΑΣ, και τείνουν να κάνουν πιο

συγκρατημένα η ΜΑΧΗ, με Μετάβαση ΔΕΑ Αναμέτρηση, ότι και να λες στα λόγια, στη μεγάλη εικόνα υποτάσσεται στο σχέδιο τους και κυρίως δεν ενισχύεις ένα άλλο σχέδιο ταξικής απάντησης κι αντεπίθεσης.

Αυτό θέλουμε να εκπροσωπήσουμε, σε ανώτερο επίπεδο, με τις συγκεντρώσεις των πρωτοβάθμιων σωματείων πχ στις πανεργατικές απεργίες. Όχι μια χωροταξική διαφοροποίηση. Αλλά να εκφραστεί εκείνη η τάση στο εργατικό κίνημα, αντίπαλος πόλος στην ενσωμάτωση και τη συναίνεση από τον ξεπουλημένο συνδικαλισμό των ΓΣΕΕ ΑΔΕΔΥ καθώς και στην γραφειοκρατικοποίηση, τις μετρημένες συμβολικές διαμαρτυρίες εντός των ορίων της αστικής νομιμότητας και τον κομματισμό του ΠΑΜΕ.

Όμως, αυτή η γραμμή μοιάζει σχεδόν αυτονόητη την περίοδο της παλίρροιας των αγώνων και της ορμητικής εισβολής της τάξης στο προσκήνιο, ακόμα και για πολιτικά ρεύματα που ταλαντεύονται. Το μεγάλο στοίχημα είναι τι γίνεται την περίοδο της άμπωτης, όταν η κίνηση της τάξης είναι ισχαιμική, άμαζη και νωθρή; Και καλά εκεί που η ριζοσπαστική αντικαπιταλιστική πτέρυγα είναι δυνατή, οι απαντήσεις είναι πιο απλές. Τι γίνεται στον σκληρό και τραχύ χώρο του ιδιωτικού τομέα όπου η εργοδοσία βάζει βαριά τη μπότα της πάνω από κάθε ταξικό σκίρτημα, εκεί που ο κυριαρχεί ο εργοδοτικός συνδικαλισμός ή ο γραφειοκρατικός ρεφορμισμός του ΠΑΜΕ; Εμείς ισχυριζόμαστε ότι αυτή η γραμμή του και των κέντρου/κέντρων αγώνα, του αυθεντικού συντονισμού πρωτοβάθμιων σωματείων, η επιμονή στις επιτροπές αγώνα και τις συλλογικές μορφές οργάνωσης από τα κάτω, στις Γενικές Συνελεύσεις, στα συντονιστικά των πιο πληττόμενων στρωμάτων, είναι εργαλεία ειδικά για αυτές τις περιόδους και γι' αυτούς τους χώρους. Ανθίζουν και μεγαλουργούν την εποχή της παλίρροιας αλλά σπέρνονται και καρπίζουν την εποχή της άμπωτης. Είναι πιο δύσκολο στην περίοδο αυτή, χωρίς αμφιβολία. Γιατί οι μάζες δεν γεμίζουν ούτε τους δρόμους ούτε τα αμφιθέατρα των ΓΣ. Οπότε, τότε ειδικά χρειάζεται σταθερό προσανατολισμό της αντικαπιταλιστικής και κομμουνιστικής αριστεράς, στα συνδικαλιστικά σχήματα και στα πολιτικά μέτωπα σε αυτή τη γραμμή. Γιατί η ύπαρξη ανώτερης μορφής συσπείρωσης αυτής της κατεύθυνσης διευκολύνει και τη δουλειά των ταξικών μειοψηφιών ακόμα και σε δύσκολες συνθήκες, οφείλει να γίνεται χώρος συσπείρωσης των πιο χειραφετητικών τάσεων της τάξης, να ευνοεί τη δράση τους στα πιο δύσκολα πεδία του ιδιωτικού τομέα, με σχέδιο κι οργάνωση.

Εδώ να σημειώσουμε ότι δε μιλάμε για συντονισμό ή συντονισμούς που απλώς φορούν αλλιώς την κομματική φανέλα. Δεν εννοούμε να ονοματίσει η Κομμουνιστική Απελευθέρωση τον εαυτό της συντονισμό εναντίων κάτι... Και το σημειώνω αυτό γιατί δε λείπουν οι παθογένειες. Αυτό είναι μια πολιτική συσπείρωση μιας οργάνωσης ή κάποιων οργανώσεων.

Καμία αντίρρηση. Δεν μιλάμε όμως, γι' αυτό.

Οι πραγματικοί συντονισμοί με όλες τις δυσκολίες τους και τις αδυναμίες τους οφείλουν να στηρίζονται σε πραγματικούς συλλογικούς φορείς των εργαζόμενων, με πραγματική συμμετοχή, να βασίζονται όλο και λιγότερο στους εκλογικούς συσχετισμούς των ΔΣ, να θέτουν αυτή τη γραμμή στη βάση των ΓΣ των εργαζομένων, να αποσπούν τμήματα της τάξης, να βαφτίζονται κάθε φορά σε αυτή, οι συνελεύσεις να είναι καθοριστικό στοιχείο της λειτουργίας τους.

Αυτό τον ρόλο οφείλει να παίξει ο συντονισμός των πρωτοβάθμιων σωματείων, επιτροπών αγώνα, αγωνιστών/στριών που υπάρχει σήμερα. Το εργαλείο συζήτησης, πολιτικοποίησης, αυτοτελούς οργάνωσης και δράσης για τις περιόδους της άμπωτης και της παλίνρροιας των αγώνων. Να επιδιώξουμε να πάει η πρόταση συμμετοχής παντού, η λειτουργία του και οι πρωτοβουλίες του να γίνουν εργαλείο στη δράση σε κάθε χώρο που βρισκόμαστε και συμμετέχουμε, σε κάθε σχήμα και συσπείρωση, σε σωματεία και γειτονιές και για κάθε κρίσιμο ζήτημα που αφορά την τάξη και τα συμφέροντά της.

Εδώ να σημειώσω ότι το προσοντολόγιο πέρασε, αλλά σε καμία περίπτωση ο αγώνας δεν πήγε χαμένος. Όπως αποδείχτηκε στη συνέχεια, υποχρέωσε το κράτος και τις κυβερνήσεις σε παραχωρήσεις. Η στρόφιγγα των διορισμών άνοιξε, από τότε ως σήμερα έχουν διοριστεί περίπου 52.000 εκπαιδευτικοί. Το πολιτικό αποτύπωμα αυτού του αγώνα φάνηκε στη μάχη της αξιολόγησης, ο αγώνας για μόνιμη και σταθερή εργασία χωρίς κυνήγι προσόντων αποτέλεσε και τα αρχικά καύσιμα και ο κόσμος αυτός την πρώτη ατμομηχανή ενάντια της.

2. Μορφές οργάνωσης των ελαστικά εργαζόμενων

Η εμπειρία των αναπληρωτών/τριών και ωρομισθίων, τα συντονιστικά τους

Με διαπάλη μέσα στα σωματεία ή έξω από αυτά.

Με αυτοτελή συσπείρωση εκτός σωματείων που θα επιδιώκει να ξαναγυρνά σε αυτά και να συνδέεται μαζί τους. Πολύ σπουδαία εμπειρία στην εκπαίδευση.

Με την αυτοτελή συσπείρωση και δράση του συντονιστικού των ωρομισθίων που συμμετείχαν στα σωματεία αλλά οργανώνονταν και έξω από αυτά, που επιδίωκαν να συντονίζονται μαζί τους αλλά είχαν αυτοτελή δράση, χωρίς να τα περιμένουν. Έτσι κατακτήθηκε η συλλογική σύμβαση των αναπληρωτών ΕΣΠΑ το 2010, που στην αρχή δεν έγραφε ούτε μισθό ούτε ασφαλιστική κάλυψη ούτε εργασιακά δικαιώματα ούτε καν τότε θα

πληρώνονται, αυτό έκανε την κατάληψη της ΕΡΤ και το διάγγελμα στον λαό παραμονές της 5ης Μάη του 1ου μνημονίου, το 2010.

Αυτό απονομιμοποίησε τη γραμμή Διαμαντοπούλου στην εκπαίδευση, (μέχρι το σημείο να μην εκλεγεί βουλευτής το 2012) κι έφτιαξε μοτίβο δράσεων, την κυνηγούσαν παντού, όπου εμφανιζόταν, ακόμα κι εκεί που δεν υπήρχε ούτε συντονιστικό ούτε σωματείο...

Είναι εύκολο; Όχι. Είναι για πάντα; Ισχυριζόμαστε ναι. Το υπάρχον συνδικαλιστικό κίνημα είναι αποσπασμένο από τους/τις ελαστικά εργαζόμενους/ες. Στις περισσότερες των περιπτώσεων δεν τους συμπεριλαμβάνει στα σωματεία. Για χίλιους δυο λόγους. Είναι οι εργολαβικοί στα σωματεία των τραπεζών; Μπορείς να πεις στα σοβαρά στους εργολαβικούς, πηγαίνετε στα σωματεία σας, αλλάξτε τους συσχετισμούς και βλέπουμε; Θα είμαστε εκτός πραγματικότητας. Δεν γίνονται αυτά. Έχουν να αναμετρηθούν με σκληρή γραφειοκρατία και μηχανισμούς με μεγάλη οργανωτική διαφθορά. Καμία σχέση με δημοκρατικά συνδικάτα και αμεσοδημοκρατικές διαδικασίες βάσης. Υπογραμμίζουμε τα παραπάνω γιατί το πραγματικό ερώτημα δεν είναι μέσα ή έξω από τα σωματεία. Φυσικά μέσα και με δραστήρια συμμετοχή. Αλλά αυτό δε μεταφράζεται σε όλες τις περιπτώσεις, αποκλειστικά δράση μέσα στα υπάρχοντα. Όλες οι επιλογές είναι θεμιτές αρκεί να εξασφαλίζουν: α. δράση μαχητική, σταθερή και επίμονη εντός των εργαζομένων και όχι απόσυρση και β. δημιουργία έστω και πρωτόλειων μορφών συλλογικής συσπείρωσης αυτών.

Στην εκπαίδευση, παρ' όλο που τα σωματεία δεν είναι τέτοια, επιλέξαμε από γεννησιμιού κόσμου, να δοκιμάσουμε ιδιαίτερες μορφές συσπείρωσης των ελαστικά εργαζόμενων, συντονιστικά τα ονομάσαμε.

Συντονιστικό αναπληρωτών/τριών που ενοποίησε και συσπείρωσε σε σύνδεση και διαπάλη αντικρουόμενα συμφέροντα ομάδων αναπληρωτών, πήδηξε τα κάγκελα του και έκανε συνέλευση αγώνα στην κατειλημμένη μεγάλη αίθουσα του ΥΠΑΙΘΑ. Κι εκεί συγκρουστήκαμε με τη γραμμή ΚΚΕ/ΠΑΜΕ που δεν αναγνώριζε δικαίωμα αποφάσεων στους 1000 ανθρώπους που είχε μέσα το αμφιθέατρο αλλά χρησιμοποιούσε τη δικαιολογία των ΓΣ για να παρθεί η απόφαση του αγωνιστικού σχεδιασμού, τάχα σε αυτές. Φυσικά ήξερε ότι ΓΣ με καταστατικές απαρτίες δε θα γίνουν ούτε στα σωματεία που πλειοψηφούσε, οπότε τις χρησιμοποιούσε ως πρόσχημα ώστε οι αποφάσεις να καταλήξουν να παίρνονται στα ΔΣ. Γι' αυτό δεν ήθελε τις/τους 1000 της κατάληψης του υπουργείου. Γιατί εκεί το πράγμα μπορούσε να φύγει από τα όρια.

Τα συντονιστικά αυτά έχουν αυτοτελή λειτουργία και διαδικασίες, βασίζονται στις

συνελεύσεις των ελαστικά εργαζόμενων, ο κόσμος που συσπειρώνεται σε αυτά ταυτόχρονα συμμετέχει και καλείται να συμμετέχει στα σωματεία του και δρα εντός τους.

3. Επιτροπές αγώνα και ΔΣ

Στη διαπάλη για τις μορφές οργάνωσης των σωματείων, οι επιτροπές αγώνα παίζουν τεράστιο ρόλο. Ο γραφειοκρατικός συνδικαλισμός όλων των αποχρώσεων δε θέλει επιτροπές αγώνα. Υπογραμμίζει στα εκλεγμένα ΔΣ, θεωρώντας τα πιο αντιπροσωπευτικά. Δεν υπάρχει μεγαλύτερη απάτη στην εποχή μας. Οι εκλογές στα σωματεία δεν είναι όπως ήταν παλιά, αποτέλεσμα μαζικών διαδικασιών, αγώνων, συνελεύσεων. Όλο και περισσότερο η γραφειοκρατικοποίηση έχει οδηγήσει σε κοινοβουλευτικοποίηση και των εκλογών ειδικά εκεί που τα σωματεία δεν έχουν ιδιαίτερη λειτουργία κι εσωτερική ζωή. Οι επιτροπές αγώνα είναι σπουδαία μορφή οργάνωσης των εργαζόμενων, που συγκρούεται με την ανάθεση και τη γραφειοκρατικοποίηση της λειτουργίας των σωματείων. Και μάλιστα εμείς οφείλουμε να επιδιώκουμε να έχουν αναβαθμισμένο ρόλο, όχι μόνο λάντζα κι αφισοκόλληση αλλά τον πιο αποφασιστικό ρόλο αμέσως μετά τις ΓΣ. Με σταθερή λειτουργία και εσωτερική ζωή.

Να σημειώσω εδώ την τεράστια αξία τους στην εξέλιξη των αγώνων, ότι τα εξεταστικά του '98 έγιναν ενώ η ταξική ριζοσπαστική κι αντικαπιταλιστική πτέρυγα δεν εκπροσωπούνταν ούτε σε ΔΟΕ ούτε σε ΟΛΜΕ και δεν είχε σε σχεδόν κανένα σωματείο πλειοψηφία. Ενώ η μεγάλη απεργία του 2006 στην εκπαίδευση, είχαμε έναν στο ΔΣ της ΔΟΕ κι έναν στο ΔΣ της ΟΛΜΕ, κι ελάχιστα σωματεία με πλειοψηφία.

4. Στην εξέλιξη ενός αγώνα τα πολιτικά συνθήματα αναβαθμίζονται (το παράδειγμα της απεργίας του 2006)

Να ξεχωρίσουμε μια μεγαλειώδη στιγμή συνολικά για το εργατικό κίνημα. Το συγκλονιστικό σύνθημα «1400 για όλο το λαό όχι μόνο για τον εκπαιδευτικό», της απεργίας του 2006 των δασκάλων, όπως έμεινε στην ιστορία. Σύνθημα που δε βγήκε από το συνέδριο της ΔΟΕ που ψήφισε την πρώτη πενθήμερη ούτε από το ΔΣ της. Βγήκε στις απεργιακές επιτροπές που με πολύ συνειδητό τρόπο δημιουργήσαμε στα σωματεία που πρωταγωνιστούσαμε, έγινε αφίσα με την υπογραφή τους, κολλήθηκε στους δρόμους της πόλης. Το ξεχωρίζω γιατί όσο εξελίσσεται ένας αγώνας, μεταβάλλονται και τα πολιτικά του επίδικα, κι ας μην είναι από την αρχή έτσι. Έτσι έγινε και με την απεργία του 2006. Είχε το αναγκαίο πλαίσιο αλλά όχι τα πάντα. Δε θα μπορούσε άλλωστε, να έχει τα πάντα, μια και ψηφίστηκε από συνέδριο αντιπροσώπων παρατάξεων και άρα είχε το αποτύπωμα του αναγκαίου συμβιβασμού. Η δράση των υποκειμένων, της ταξικής πτέρυγας, η γραμμή της σύγκρουσης, η διάρκεια μιας

απεργίας 30 ημερών, έδωσαν τα πολιτικά καύσιμα για να ακουστεί αυτό το αυθάδικο σύνθημα που εκπροσώπησε τον τσαμπουκά που οφείλει να έχει η τάξη. Και έθεσε οικονομικό αίτημα ένας πραγματικός αγώνας, έφυγε από τα πλαίσια ενός βερμπαλιστικού πολιτικού και συνδικαλιστικού λόγου. Έθεσε κριτήριο των αιτημάτων τις ανάγκες και τα δικαιώματα της εργαζόμενης πλειοψηφίας σε μια εποχή που όλα τα αιτήματα διατυπώνονταν μετρημένα με βάση τα όρια της οικονομίας της χώρας και την εθνική συναίνεση σε αυτά.

5. Κομμουνιστική οργάνωση και εργατική πολιτική

Τέλος, όλα αυτά, έχουν απολύτως αναγκαία προϋπόθεση την κομμουνιστική οργάνωση. Γιατί τίποτα από τα παραπάνω δεν είναι συνδικαλισμός. Είναι εργατική πολιτική. Η γραμμή στο περιεχόμενο, τις μορφές συγκρότησης κι οργάνωσης της τάξης, οι μορφές αγώνα, η ανώτερη πολιτικοποίησή τους είναι η έκφραση της εργατικής πολιτικής μιας κομμουνιστικής οργάνωσης κι όχι απλά η συνδικαλιστική της παρέμβαση.

Γιατί σε αυτή τη σκληρή κι αδυσώπητη εποχή, όταν το όραμα της απελευθέρωσης από τα δεσμά της εκμετάλλευσης, η κοινωνική χειραφέτηση, το βασίλειο της ελευθερίας, αποτελεί πηγή έμπνευσης κι αισιοδοξίας, δυναμώνει τους αγώνες της τάξης, γίνεται καύσιμο για αγώνες μαχητικούς και αποφασιστικούς, ικανούς να αναμετρηθούν σήμερα με την καπιταλιστική βαρβαρότητα, και συνολικά με το κεφάλαιο και την εξουσία του.

Να επιδιώξουμε η εργατική συνδιάσκεψη να συμβάλει να κάνουμε άλμα στη συσπείρωση μαχητριών και μαχητών, εργατριών/ών στην υπόθεση της κομμουνιστικής απελευθέρωσης!